

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

ETISKE REGLER OG RETNINGSLINJER

FOR FINANSTILSYNET

Vedtatt av Finanstilsynets styre 26. oktober 2010

Etiske regler og retningslinjer for Finanstilsynet

Fastsatt av Finanstilsynets styre 26. oktober 2010

FORORD	2
1. INNLEDNING	
2. HOVEDPRINSIPPER OG RETNINGSLINJER	5
2.1 Generelt om hovedprinsippene	5
2.2 Behandling av fortrolig informasjon	6
2.3 Lojalitet	7
2.4 Økonomisk uavhengighet	7
2.5 Personlig integritet og uavhengighet	7
3. SÆRLIGE BESTEMMELSER OG ETISKE REGLER	9
3.1 Taushetsplikt	9
3.2 Bierverv mv.	9
3.3 Tilbud om eller søknad på stilling i en tilsynsenhet m.m.	10
3.4 Rekruttering fra en tilsynsenhet m.m.	10
3.5 Relasjoner til tilsynsenhetene, forretningsforbindelser mv.	10
3.5.1. Måltider	10
3.5.2. Deltakelse på konferanser mv.	11
3.5.3. Gaver mv.	11
4. VERDIPAPIRHANDEL OG BRUK AV TILSYNSENHETENES TJENESTER	12
4.1 Opptak av lån, garantier og kausjoner	12
4.2 Individuelt forhandlede innskudd i bank e.l.	12
4.3 Andre tjenester	12
4.4 Handel i finansielle instrumenter – forbud mv.	13
4.5 Rapportering av eierskap og handel i finansielle instrumenter	14
4.6 Bindingstid	14
4.7 Selskapsandeler (K/S og ANS)	15
4.8 Rapportering av andre økonomiske disposisjoner	15
VEDLEGG	16

Forord

Regler av etisk natur finner vi bl.a. i forvaltningsloven, tjenestemannsloven, finanstilsynsloven, verdipapirhandelloven og Statens personalhåndbok. Dette gjelder eksempelvis regler om habilitet, taushetsplikt, adgangen til å ha bierverv, motta gaver, ta opp lån, handle med verdipapirer mv. Disse reglene er det viktig å kjenne. Det er også viktig å fastsette egne interne etiske retningslinjer, og samtidig konkretisere og supplere de ovennevnte reglene der det er hensiktsmessig. Dette skyldes bl.a. følgende:

- a) Finanstilsynet er som offentlig kontrollorgan gitt stor myndighet. Det er derfor viktig å verne om tilliten til Finanstilsynet, og etatens gjennomslagskraft og uavhengighet. Dette gjelder overfor de vi fører tilsyn med og allmennheten for øvrig. Når vi forutsetter at de foretakene vi fører tilsyn med opptrer på en etisk forsvarlig måte, er det viktig å vise at dette er noe vi tar på alvor også internt.
- b) Ved å samle slike bestemmelser i et dokument bidrar man både til å øke tilgjengeligheten og kunnskapen om etiske regler hos den enkelte, og dermed også til at det skapes en felles holdning blant alle i Finanstilsynet.
- c) Etikk er mer enn det som er nedfelt i lover og regler. Etikk handler også om holdninger og lojalitet. Den tilliten og gjennomslagskraften Finanstilsynet har avhenger også av at den enkelte ansatte forholder seg lojalt til de beslutninger som er fattet. Lojalitet innebærer å delta i den interne diskusjonen med kollegial respekt og åpenhet, men også å reise nødvendige motforestillinger før beslutninger er fattet.
- d) Ved å fastsette egne interne retningslinjer markerer man også at det å være ansatt eller ha tillitsverv i Finanstilsynet innebærer et krav om integritet, og dette omfatter også en forpliktelse til å opptre etisk forsvarlig.

I innledningen til de etiske retningslinjene redegjøres det blant annet for hvem som omfattes av reglene og retningslinjene.

Punkt 2 om hovedprinsipper og retningslinjer omhandler de fire overordnede hovedprinsippene om *taushetsplikt, økonomisk uavhengighet, lojalitet og personlig integritet*, og retningslinjer knyttet til disse. Hovedprinsippene og retningslinjene er utformet i erkjennelsen av at det verken er mulig eller ønskelig å regulere alle tenkelige forhold. De er derfor veiledende, og skal tjene som rettesnor på områder som ikke er særskilt regulert.

Punkt 3 omhandler særlige bestemmelser og etiske regler, og punkt 4 gjelder verdipapirhandel og bruk av tilsynsenhetenes tjenester. Alle punktene inneholder detaljerte og bindende bestemmelser på utvalgte områder. Det dreier seg blant annet om regler som allerede finnes i lov- og avtaleverket. Der dette er tilfellet, er det henvist til rette bestemmelse.

Der det ikke er gitt slike henvisninger er bestemmelsene i punkt 3 og 4 fortolkninger, utdypinger og tillegg til det regelverket som allerede finnes, i den hensikt å få et helhetlig sett interne bestemmelser som er tilpasset arbeidssituasjonen til de ansatte i Finanstilsynet og styremedlemmenes oppgaver.

De særlige bestemmelsene i punkt 3 og 4 skal alltid leses i lys av hovedprinsippene og retningslinjene i punkt 2.

De etiske spørsmålene som er tatt opp i retningslinjene er først og fremst knyttet til forholdet til utenomverdenen, men retningslinjene omfatter også noen normer og rammer for etisk atferd internt i Finanstilsynet.

Bjørn Skogstad Aamo
Finanstilsynsdirektør

1. Innledning

Disse reglene og retningslinjene gjelder for samtlige ansatte i Finanstilsynet uavhengig av stilling og funksjon, samt for ansatte i permisjon når det er avtalt at vedkommende skal tilbake til stilling i Finanstilsynet (eksempelvis ved studie- eller foreldrepermisjon).

Følgende bestemmelser gjelder også styrets medlemmer, samt varamedlemmer og observatører:

- Punkt 2 og 4
- Punkt 3 med unntak av 3.2 annet og siste ledd, 3.3, 3.4 og 3.5

Retningslinjene gjelder også personer som er engasjert for å utføre oppgaver på vegne av Finanstilsynet, så langt de passer. Personer som leies inn i prosjektsammenheng mv., og som i arbeidet sitt ikke fremstår som representanter for Finanstilsynet, omfattes av bestemmelsene om taushetsplikt og skal underskrive taushetserklæring, jf. vedlegg B1.

Alle ansatte plikter å gjøre seg kjent med reglene i lovverket og Statens personalhåndbok om habilitet, taushetsplikt, adgangen til å ha bierverv, motta gaver, ta opp lån og å handle med verdipapirer. Disse retningslinjene omhandler sentrale sider ved disse bestemmelsene. Den nærmeste overordnede har primæransvaret for at de ansatte gjør seg kjent med innholdet i regelverket, samt for den daglige oppfølgingen.

I tilfeller hvor atferden til nærmeste overordnede er en del av problemstillingen, kan den ansatte henvende seg til HR-sjefen, juridisk direktør eller finanstilsynsdirektøren.

I tillegg til de etiske retningslinjene har Finanstilsynet en egen rutine for varsling av kritikkverdige forhold i tilsynet.

Kopi av de relevante bestemmelsene i forvaltningsloven, tjenestemannsloven, finanstilsynsloven og verdipapirhandelloven følger i vedlegg A. Finanstilsynets "Vær varsom"-plakat inngår i de etiske reglene og følger som vedlegg A7.

2. Hovedprinsipper og retningslinjer

2.1 Generelt om hovedprinsippene

Følgende fire hovedprinsipper er utformet for å gi de ansatte veiledning til å opptre slik at tilliten til Finanstilsynet og etatens uavhengighet blir opprettholdt.

Dette innebærer et krav om integritet i den enkeltes handlemåte, samt en forpliktelse til å opptre etisk forsvarlig.

Det er imidlertid viktig å erkjenne at det i mange tilfeller ikke finnes noe entydig svar på hva man skal gjøre i en gitt situasjon hvor man står overfor et etisk problem eller dilemma. Ofte vil man være henvist til å løse situasjonen ved hjelp av eget skjønn og hva en selv føler er riktig eller galt. I slike situasjoner kan det være til hjelp å stille seg spørsmål av typen:

- *Vil jeg mislike om dette ble kjent for ledelsen og mine arbeidskolleger?*
- *Ville dette på noen måte kunne svekke tilliten og gjennomslagskraften til Finanstilsynet dersom det skulle bli omtalt i massemedia?*
- *Kan den handling eller disposisjon jeg gjør komme i konflikt med de interesser jeg skal ivareta som ansatt i Finanstilsynet, eller oppfattes som en fordel jeg oppnår i kraft av min stilling?*
- *Vil det jeg nå sier eller gjør kunne svekke respekten for Finanstilsynets vedtak og synspunkter?*
- *Vil jeg, ved å ta imot dette tilbudet, kunne skape bindinger eller relasjoner til denne tilsynsenheten eller leverandøren, som senere kan komme til å begrense Finanstilsynets handlefrihet? Eller kan det fremstå slik utad?*

I tvilssituasjoner skal man drøfte slike spørsmål med nærmeste overordnede.

Oppfølging og etterlevelse av de etiske reglene og retningslinjene må baseres på et prinsipp om nødvendig åpenhet internt i Finanstilsynet om forhold knyttet til den ansatte som kan være av betydning for overholdelsen av de etiske regler og retningslinjer. Dette kan ha betydning for den enkeltes habilitetsforhold i ulike typer av saker, men også mer generelt for Finanstilsynets tillit hos omgivelsene. Aktuelle forhold kan være verv, bi-inntekter eller oppdrag, faste forretningsforbindelser,

foreningstilknytning, gaver, aksjeeierskap, slektskapsforhold mv. til personer i institusjoner under tilsyn mv. Punkt 3 og 4 nedenfor har derfor ulike bestemmelser om rapportering om en rekke slike forhold. Men også ellers kan åpenhet om slike forhold være av betydning, og i lys av at et detaljert regelverk vanskelig kan dekke alle aktuelle situasjoner, må også den enkelte selv vurdere å gi slike opplysninger til sin overordnede for å kunne forebygge habilitetsproblemer mv. Ved behandling og oppbevaring av slike opplysninger skal det tas hensyn til den enkeltes behov og ønske om fortrolighet.

Alle forhold som kan innebære brudd på gjeldende regler og bestemmelser bør tas opp med nærmeste overordnede. Ansatte som mener seg utsatt for bestikkelser, utilbørlig press eller forsøk på dette, skal umiddelbart rapportere det til nærmeste overordnede.

2.2 Behandling av fortrolig informasjon

Taushetsplikten er grunnleggende for åpenhet og tillit i forholdet mellom Finanstilsynet på den ene siden og tilsynsenhetene, deres kunder og allmennheten for øvrig på den andre. Se nærmere i pkt. 3.1. Brudd på taushetsplikten vil ikke bare kunne være ulovlig, men også kunne virke negativt på etatens evne til å løse oppgavene sine. Dersom tilsynsenhetenes tillit til Finanstilsynet svekkes, svekkes også Finanstilsynets gjennomslagskraft.

Lovbestemmelsene setter ikke i alle sammenhenger den ytre grensen for hva som er en etisk forsvarlig omgang med opplysninger. Også offentliggjøring av informasjon om interne meningsutvekslinger og vurderinger som inngår i saksbehandlingsprosessen før en beslutning treffes, kan i visse tilfeller svekke tilliten til Finanstilsynet dersom de blir kjent, og må derfor behandles varsomt. Det samme gjelder opplysninger som er unntatt fra offentlighet, selv om de ikke er taushetsbelagt. Også i disse tilfellene vil offentliggjøring kunne være til skade for private parter og svekke tilliten til Finanstilsynet og Finanstilsynets gjennomslagskraft, eller motvirke kontroll- og reguleringsiltak fra Finanstilsynet. De etiske retningslinjene er ikke ment å hindre ansatte i å reise kritikk mot Finanstilsynet internt eller eksternt når det ellers er berettiget.

Taushetsplikten skal ikke hindre normal utførelse av arbeidet. Dette omfatter også utveksling av relevant informasjon mellom arbeidskolleger i Finanstilsynet.

Etisk retningslinje:

Enhver skal bevare taushet om saker man kan ha grunn til å tro vil svekke tilliten til Finanstilsynet eller Finanstilsynets gjennomslagskraft om de blir kjent.

2.3 Lojalitet

Alle ansatte skal gjøre sitt for å bygge opp under Finanstilsynets gjennomslagskraft ved å fremme Finanstilsynets felles interesser og være lojale mot Finanstilsynets retningslinjer og beslutninger.

Lojalitet innebærer også å bidra til at Finanstilsynets beslutninger hviler på et solid grunnlag gjennom faglig diskusjon og ved å reise nødvendige motforestillinger før beslutning er fattet. Lederne har et spesielt ansvar for å etablere et godt samarbeidsklima.

Lojalitet i forhold til arbeidskolleger innebærer å basere den interne kommunikasjonen på respekt og åpenhet.

Etisk retningslinje:

Enhver skal gjøre sitt for at Finanstilsynets mål oppnås, og forholde seg lojalt til sine arbeidskolleger og Finanstilsynets beslutninger.

2.4 Økonomisk uavhengighet

På en del områder vil private økonomiske disposisjoner og handlinger være av betydning for de interesser man skal ivareta som ansatt i Finanstilsynet. Når finanstilsynsloven setter forbud mot å kjøpe aksjer utstedt av tilsynsenheter, er det et eksempel på at slike interessekonflikter vil kunne oppstå. Også i tilfeller der det ikke er forbud mot slik handel bør ikke ansatte handle finansielle instrumenter eller pådra seg økonomiske forpliktelser i et slikt omfang at det står i åpenbart misforhold til den ansattes økonomiske situasjon.

Etisk retningslinje:

Enhver skal avstå fra handlinger som kan skape en konflikt mellom egne private økonomiske forhold og de interesser en skal ivareta som ansatt eller tillitsvalgt i Finanstilsynet, eller som er egnet til å fremstå slik utad.

2.5 Personlig integritet og uavhengighet

Mange ansatte har gjennom arbeidet sitt nær kontakt med tilsynsenhetene. Dette er viktig for evnen vår til å utføre oppgavene våre. Det samme gjelder i forhold til Finanstilsynets leverandører av tjenester og produkter. Ut over de alminnelige habilitetsregler (jf. forvaltningsloven §§ 6 flg.) er det imidlertid viktig at den enkelte påser at denne kontakten ikke blir så tett at den kan bidra til å svekke tilliten til Finanstilsynet både som uavhengig kontrollorgan og som kjøper av varer og tjenester. Å bruke sin stilling i Finanstilsynet til å skaffe seg eller andre fordeler, f.eks. gunstige avtaler med, eller bierverv eller stilling i en tilsynsenhet eller forretningsforbindelse, er eksempler på atferd som ikke er etisk akseptabel. Ved uvanlig store bankinnskudd i enkeltbanker bør nærmeste leder være orientert.

Etisk retningslinje:

Enhver skal påse at relasjoner med tilsynsenheter og forretningsforbindelser ikke blir så tette at de kan gi grunnlag for tvil om den personlige integriteten, eller er til skade for tilliten til Finanstilsynet.

3. Særlige bestemmelser og etiske regler

3.1 Taushetsplikt

Enhver ansatt plikter å hindre at uvedkommende får adgang eller kjennskap til det man i forbindelse med arbeidet får vite om:

- noens personlige forhold,
  - tilsynsenhetenes eller andres tekniske innretninger og fremgangsmåter, samt drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde, eller
  - forhold som angår tilsynsenhetenes kunder
- (forvaltningsloven § 13, finanstilsynsloven § 7 første ledd.)

Taushetsplikten gjelder både enhver overføring eller overlevering av opplysninger. På samme vis kan taushetsplikten bli brutt gjennom uforsvarlig omgang med, og oppbevaring av, dokumenter. Dette omfatter også dataopplysninger. Taushetsplikten gjelder både i arbeidstiden og i fritiden, og også etter at man har sluttet i Finanstilsynet. I tillegg må det utvises særlig aktsomhet i forbindelse med opplysninger som kan ha betydning for kursen på finansielle instrumenter i verdipapirmarkedene.

Alle ansatte skal undertegne taushetserklæring relatert til sitt arbeid i Finanstilsynet (jf. skjema B1). I tillegg skal alle ansatte på bakgrunn av tilgangen til Norges Banks lokaler fylle ut et eget skjema vedrørende forretnings- og sikkerhetsmessige forhold i Norges Bank.

3.2 Bierverv mv.

Ingen ansatt kan være «ansatt eller ha lønnet arbeid i eller være med i styre, representantskap eller tilsvarende organ i noen institusjon som er under tilsyn» (finanstilsynsloven § 7 annet ledd).

Tilsvarende gjelder egen næringsvirksomhet innenfor Finanstilsynets myndighetsområde.

Ingen ansatt kan være ansatt, eller ha lønnet arbeid, i eller være med i styre, representantskap eller tilsvarende organ i norske utstedere av omsettelige verdipapirer som er eller søkes notert på børs, autorisert markedsplass eller regulert marked i annen EØS-stat.

Det er for øvrig ikke tillatt for ansatte å ha bistillinger, bierverv, tillitsverv eller oppdrag utenfor tilsynet som kan hemme eller sinke ens ordinære arbeid i Finanstilsynet, med mindre det foreligger særskilt pålegg eller tillatelse (hovedtariffavtalens punkt 1.1.4). Med bierverv menes her all virksomhet av et visst omfang og varighet som drives ved siden av det ordinære arbeidet i Finanstilsynet. Dette omfatter bl.a. ansettelse eller oppdrag hos en annen arbeidsgiver eller egen næringsvirksomhet.

Finanstilsynet ser det imidlertid som positivt at de ansatte bidrar med å spre informasjon om Finanstilsynets virksomhet og fagområder, bl.a. gjennom foredrag. Honorar for slik virksomhet som skjer i tilknytning til tjenesten skal imidlertid ligge innenfor rimelighetens grenser. Dersom man er i tvil om rimeligheten av honorarets størrelse, skal dette forhåndsklareres med nærmeste overordnede.

For øvrig vises det til Statens Personallåndbok.

Enhver ansatt plikter å rapportere til Finanstilsynet om bierverv mv. Rapportering skal skje årlig innen 1. mars for året før. Rapporteringen skjer via elektronisk skjema som den enkelte mottar via e-post for besvarelse. Rapportering skal skje uavhengig av om den ansatte har hatt bierverv mv eller ikke. Bierverv mv. uten godtgjørelse trenger ikke å spesifiseres. Det samme gjelder bierverv mv. der det er mottatt gavekort, gave eller lignende med verdi under kr. 500,-.

3.3 Tilbud om eller søknad på stilling i en tilsynsenhet m.m.

Dersom en ansatt mottar et tilbud om eller søker på stilling i en institusjon som vedkommende har særskilt tilsynsansvar eller behandler en aktuell fagsak for, skal dette rapporteres til nærmeste overordnede. Den overordnede plikter å bevare taushet om slike forhold. Tilsvarende gjelder i forhold til Finanstilsynets leverandører av varer og tjenester.

3.4 Rekruttering fra en tilsynsenhet m.m.

Dersom en person rekrutteres direkte fra en tilsynsenhet skal vedkommende ikke ha særskilt tilsynsansvar for denne konkrete tilsynsenheten eller delta i undersøkelser eller vedtak knyttet til denne i et år etter tiltredelsen i Finanstilsynet. Tilsvarende gjelder i forhold til ansvar for eller deltakelse i innkjøp og anskaffelser etter rekruttering fra Finanstilsynets leverandører av varer og tjenester. Unntak kan gjøres fra deltagelse i saksbehandlingen når det er åpenbart at forholdet ikke vil påvirke behandlingen eller er egnet til å kunne fremstå slik.

3.5 Relasjoner til tilsynsenhetene, forretningsforbindelser mv.

3.5.1. Måltider

Normalt skal Finanstilsynet dekke utgiftene til alle måltider for sine ansatte i samsvar med reglene for

kostgodtgjørelse i Statens regulativer. I forbindelse med stedlige tilsyn og møter med tilsynsenhetene eller interesse- og bransjeorganisasjoner er det imidlertid adgang til å ta imot tilbud om lunsj. Det er også adgang til å ta imot invitasjon til middag når dette vil være en naturlig del av arbeidet.

Det bør unngås at kontakt med Finanstilsynets forretningsforbindelser skjer i form av deltakelse på middager eller andre arrangementer som er i regi og betales av en enkelt leverandør.

3.5.2. Deltakelse på konferanser mv.

Finanstilsynet ser det som positivt at de ansatte deltar på konferanser, kurs mv. Dersom ansatte er ordinære deltakere og ikke er invitert spesielt for å yte faglige bidrag ved konferanser mv. som arrangeres av en enkelt tilsynsenhet eller forretningsforbindelse, skal Finanstilsynet alltid dekke alle utgifter ved deltakelsen.

Etter invitasjon kan ansatte delta på årsmøter, jubileer mv. arrangert av interesse- og bransjeorganisasjoner. Dette omfatter også måltider bekostet av de nevnte organisasjoner. Tilsvarende arrangementer i regi av foretak under tilsyn skal klareres med nærmeste overordnede. Invitasjoner som innebærer reise og overnatting skal alltid klareres med nærmeste overordnede. Ansatte kan delta med ledsager på de nevnte arrangementer dersom det er lagt opp til tilsvarende for øvrige deltakere.

3.5.3. Gaver mv.

Ingen ansatt kan «motta gave, provisjon, tjeneste eller annen ytelse» for seg selv eller andre som er egnet til, eller av giveren er ment, å påvirke hans eller hennes tjenestehandlinger. (tjenestemannsloven § 20)

Dette er ikke til hinder for at gaver e.l. av meget beskjedne verdi kan mottas. Eksempelvis kan firmagaver som rutinemessig sendes ut i forbindelse med jul eller andre begivenheter mottas.

Dersom det er tvil om en gave e.l. faller inn under kategoriene nevnt ovenfor skal finanstilsynsdirektøren bestemme om gaven kan tas imot, og om den skal mottas på vegne av Finanstilsynet, eller om vedkommende ansatte kan beholde den selv.

4. Verdipapirhandel og bruk av tilsynsenhetenes tjenester

4.1 Opptak av lån, garantier og kausjoner

Opptak av lån skal forhåndsgodkjennes av Finansdepartementet for styremedlemmer, varamedlemmer, observatører til styret og deres stedfortredere, samt for finanstillsynsdirektøren. Finanstillsynsdirektøren godkjenner låneopptak for områdedirektører og øvrige ansatte. Søknad skal fremmes på fastsatt skjema, se vedlegg B2. Lånebegrepet omfatter alle slags former for kreditt fra samtlige foretak underlagt Finanstillsynets tilsyn. Opptak av lån omfatter således også kortsiktige kreditter, f.eks. knyttet til lønnskonto og kassakreditter. Det omfatter også låneopptak fra filial av utenlandsk kredittinstitusjon.

Kredittkortordninger mv. som generelt er tilbudt statsansatte, omfattes ikke av forhåndsgodkjenningsordningen. Det samme gjelder lån, kredittkortordning eller betalingskort med kreditlement på inntil kr 100.000 som følger av standardiserte vilkår for lønnskonti og lignende.

Styremedlemmer eller ansatte i tilsynet skal ikke gi endossement eller annen kausjon eller tredjemannspant for lån som gis av en institusjon som er under tilsyn. Dette gjelder tilsvarende for et selskap som ovennevnte personer er ansvarlig medlem av.

4.2 Individuelt forhandlede innskudd i bank e.l.

Innskudd med individuelt forhandlede vilkår i bank eller annet foretak under tilsyn for samlet beløp større enn kr. 400.000 pr. institusjon, samt ved endringer i innskuddets størrelse som ikke skyldes akkumulerte renter, skal rapporteres på den måte som angitt i pkt. 4.5 (jf. skjema B3). Med individuelt forhandlede vilkår menes innskudd som ikke følger ordinære standardvilkår. Rapporteringsplikten omfatter beløp og vesentlige endringer i rentevilkår.

4. 3 Andre tjenester

I situasjoner hvor standardsatser/vilkår fravikes eller hvor forretningsvilkår særskilt avtales, skal det utvises særlig grad av aktsomhet ved bruk av tilsynsenhetenes tjenester. Det samme gjelder rådgivningstjenester fra slike institusjoner. Eksempler på dette kan være forsikringsoppgjør,

eiendomsmegling og verdipapirhandel mv. Vesentlige avvik fra standardvilkår skal rapporteres, jf. pkt. 4.5.

4.4 Handel i finansielle instrumenter – forbud mv.

Finansielle instrumenter utstedt av tilsynsenheter

Finanstilsynslovens § 7 inneholder et forbud for styremedlemmer og ansatte mot å eie ”aksjer i eller andeler utstedt av institusjoner som er under tilsyn”. Finansdepartementet kan etter søknad gi dispensasjon fra forbudet.

Det er heller ikke adgang til å eie obligasjoner, grunnfondsbevis eller andre finansielle instrumenter utstedt av tilsynsenhetene. Det samme gjelder derivater og andre rettigheter til finansielle instrumenter utstedt av institusjoner under tilsyn.

Forbudet gjelder tilsvarende for selskaper hvor vedkommende har bestemmende innflytelse som nevnt i aksjeloven § 1-3 annet ledd.

Andre finansielle instrumenter

Nærmere regler om ansattes adgang til handel i finansielle instrumenter fremgår av forskrift om forbud mot handel i aksjer mv. og rapporteringsplikt for handel i finansielle instrumenter for tjenestemenn i Finanstilsynet. Forskriften er tatt inn i vedlegg A5. Forskriften gjelder ikke for styremedlemmene.

Finanstilsynets tjenestemenn har etter forskriften ikke adgang til å foreta tegning, kjøp, salg eller bytte av aksjer notert på norsk børs eller autorisert markedsplass eller derivater eller andre rettigheter til slike. Det kan etter søknad gjøres unntak fra forbudet. Etter de etiske retningslinjene gjelder forbudet også obligasjoner notert på norsk børs eller autorisert markedsplass.

Etter forskriften har ansatte ikke adgang til å erverve verdipapirfondsandeler dersom det enkelte fond på ervervstidspunktet har vedtektsbestemt at det i sin investeringsstrategi skal ha en overrepresentasjon av aksjer, grunnfondsbevis og andre egenkapitalinstrumenter utstedt av tilsynsenheter. Med ”overrepresentasjon” menes her at et fond har aksjer, grunnfondsbevis og andre egenkapitalinstrumenter utstedt av disse foretakene som utgjør en vesentlig større andel av fondets verdipapirportefølje enn den andel de utgjør av det børsnoterte verdipapirmarkedet, eller markedet for alminnelig omsatte verdipapir for øvrig. Dersom det opprettes slike fond, vil det bli lagt ut en liste over disse på Finanstilsynets intranett.

Ledergruppen skal søke å holde seg orientert om nærstående handel i finansielle instrumenter som nevnt i verdipapirhandelloven § 1-2 annet ledd, utstedt av institusjoner under tilsyn, og rettigheter eller derivater til slike instrumenter, i tillegg til aksjer eller andre egenkapitalinstrumenter notert på norsk børs eller autorisert markedsplass, og derivater eller andre rettigheter til slike. Erverv, avhendelse og

andre endringer i eierforhold som ansatte i ledergruppen er kjent med hos nærstående skal rapporteres etter bestemmelsene i forskriften § 4 (jf. skjema B3).

Ansatte med nærstående som har en betydelig aktivitet i verdipapirmarkedet bør orientere sin nærmeste leder om dette.

Nærmere regler om styremedlemmenes adgang til handel i finansielle instrumenter fremgår av etiske retningslinjer for styremedlemmers handel i aksjer mv., jf. vedlegg A6.

Ansatte og styremedlemmer har ikke adgang til å erverve standardiserte opsjoner og futures, ad hoc-opsjoner eller andre liknende produkter, med mindre det foreligger særlige grunner og samtykke er gitt av vedkommende myndighet etter pkt. 4.8. Handel i sikringsøyemed knyttet til annen verdipapirportefølje kan etter omstendighetene regnes som en særlig grunn.

Andre begrensninger

Ansatte og styremedlemmer kan ikke være andelseiervalgt representant i forvaltningsselskapenes styre.

Ansatte og styremedlemmer kan ikke benytte aktiv forvaltningsservice for verdipapirinvesteringer.

Ansatte kan ikke finansiere handler i finansielle instrumenter ved kreditt fra verdipapirforetak, eller ved lån mot sikkerhet i verdipapirene fra annen institusjon.

4.5 Rapportering av eierskap og handel i finansielle instrumenter

Alle eierskap av finansielle instrumenter skal rapporteres til Finanstilsynet ved tiltredelse av tillitsverv eller ansettelsesforhold i Finanstilsynet. Det benyttes skjema B4. Finansielle instrumenter som det etter de øvrige regler ikke er adgang til å eie, skal selges snarest mulig, med mindre det søkes om dispensasjon etter første ledd annet punktum og søknaden er anbefalt av overordnet. Slike forhold bør søkes avklart før tiltredelsen, jf. også punkt 4.6.

Alle kjøp og salg av finansielle instrumenter skal rapporteres fortløpende på den måten som angitt i forskriften §§ 3 og 4 (vedlegg A5) og retningslinjer for styremedlemmers handel punkt 2 (vedlegg A6).

4.6 Bindingstid

Med unntak av norske stats- og statsgaranterte obligasjoner gjelder en bindingstid på ett år ved alle kjøp av (norske eller utenlandske) aksjer og obligasjoner. Bindingstiden kan fravikes ved "særlige grunner". Styremedlemmer og finanstilsynsdirektøren skal sende dispensasjonssøknad til

Finansdepartementet. Områdedirektører og de øvrige ansatte skal sende søknad til Administrasjonsavdelingen. Vedlegg B5 viser skjemaet som skal benyttes for slike søknader.

Verdipapirer som er anskaffet før tillitsverv eller ansettelsesforhold i Finanstilsynet omfattes ikke av reglene om ett års bindingstid, men det må likevel utvises særlig grad av aktsomhet ved salg av slike verdipapirer.

4.7 Selskapsandeler (K/S og ANS)

Kjøp og salg av selskapsandeler (K/S, ANS e.l.), som er tilrettelagt eller meglet av foretak underlagt Finanstilsynets tilsyn, skal rapporteres på den måten som er angitt i pkt. 4.5 (jf. skjema B3).

4.8 Rapportering av andre økonomiske disposisjoner

Styremedlemmer, varamedlemmer, observatører til styret og deres stedfortredere, samt finanstilsynsdirektøren skal i henhold til finanstilsynsloven § 7 tredje ledd annet punktum rapportere økonomiske disposisjoner mv., som nærmere angitt i punkt 4, verdipapirhandel og bruk av tilsynsenhetenes tjenester, direkte til Finansdepartementet, samt søke direkte om forhåndsgodkjenning av låneopptak til Finansdepartementet. Disse personene kan bruke de samme skjemaene som ansatte (se vedlegg B2 og B3). De ansattes representanter i styret rapporterer som for andre ansatte.

Områdedirektører skal rapportere til finanstilsynsdirektøren på skjema for dette i vedlegg B3. Øvrige ansatte skal rapportere til Administrasjonsavdelingen på skjema for dette i vedlegg B3.

Forhåndsgodkjenning av låneopptak skal rettes til henholdsvis finanstilsynsdirektøren eller Administrasjonsavdelingen i h.t. skjema for dette i vedlegg B2.

Finanstilsynsdirektøren skal årlig gi orientering til styret om rapporteringer, søknader om låneopptak mv. som finanstilsynsdirektøren mottar fra områdedirektørene.

Vedlegg

A Kopi av følgende bestemmelser:

- A1 Finanstilsynsloven § 7
- A2 Forvaltningsloven §§ 6, 10 og 13
- A3 Tjenestemannsloven § 20
- A4 Verdipapirhandelloven §§ 2-3 og 2-2
- A5 Forskrift 15. september 2006 om forbud mot handel i aksjer mv. og rapporteringsplikt for handel i finansielle instrumenter for tjenestemenn i Finanstilsynet
- A6 Etiske retningslinjer av 23. januar 2006 for styremedlemmers handel i aksjer mv.
- A7 "Vær varsom"-plakat

B Skjemaer m.m.:

- B1 Erklæring vedrørende taushetsplikt
- B2 Skjema for søknad om forhåndsgodkjenning av låneopptak
- B3 Skjema for rapportering av økonomiske disposisjoner
- B4 Skjema for rapportering av aksjeeierskap m.m. ved tiltredelse
- B5 Skjema for søknad om dispensasjon fra bindingstiden ved salg av aksjer og obligasjoner
- B6 Erklæring vedrørende de etiske reglene og retningslinjene (nytt januar 2010)

Øvrige punkter som krever rapportering uten særskilt skjema:

- Tilbud om, eller søknad på, stilling i tilsynsenhet, jf. pkt. 3.3.
- Mottak av gaver dersom man er i tvil om den kan betraktes å være av "meget beskjeden verdi", jf. pkt. 3.5.3.
- Visse eierinteresser som nærstående har, jf. pkt. 4.4.

For øvrig vises særlig til følgende bestemmelser i Statens personalhåndbok:

- Pkt. 12.4 Godtgjøring og honorar for frivillig undervisning
- Pkt. 12.14 Ekstraervert mv.
- Pkt. 12.15 Styrer, råd, utvalg mv. – diverse bestemmelser

VEDLEGG A

A1

Finanstilsynsloven § 7

Tilsynets styremedlemmer og tjenestemenn har taushetsplikt overfor uvedkommende om det som de får kjennskap til i sitt arbeid om en kundes forhold. De må heller ikke gjøre bruk av det i ervervsvirksomhet. Taushetsplikten etter denne bestemmelse og forvaltningslovens bestemmelser gjelder ikke overfor Norges Bank eller tilsynsmyndigheter i andre EØS-land som fører tilsyn som nevnt i § 1 første ledd nr. 1-6 eller nr. 13, eller tilsyn med forvaltningsselskap for verdipapirfond. Taushetsplikten er heller ikke til hinder for at Finanstilsynet gir opplysninger til børs med tillatelse etter børsloven § 1-2, Verdipapirsentralen eller oppgjørssentral som nevnt i verdipapirhandelloven §§ 2-3 eller 4-8, om forhold som er nødvendig for utførelsen av disse institusjonenes lovbestemte oppgaver. Departementet kan gi regler om at taushetsplikten ikke skal gjelde overfor tilsynsmyndigheter fra annet enn EØS-land når disse fører tilsyn som nevnt i tredje punktum. Departementet kan gi nærmere regler om Finanstilsynets utveksling av opplysninger med de myndigheter og organer taushetsplikten ikke gjelder overfor.

Tilsynets styremedlemmer og tjenestemenn må ikke være ansatt eller ha lønnet arbeid i eller være med i styre, representantskap eller tilsvarende organ i noen institusjon som er under tilsyn.

Disse institusjoner skal ikke gi lån mot endossement eller annen kausjon av styremedlem eller tjenestemann i tilsynet eller av et selskap som han er ansvarlig medlem av. De skal heller ikke gi lån til tilsynets tjenestemenn eller styremedlem uten samtykke i hvert enkelt tilfelle av vedkommende departement når det gjelder lån til tilsynets styremedlemmer eller direktører eller av direktøren for Finanstilsynet når det gjelder lån til andre tjenestemenn. Styremedlemmene, varamedlemmene og tilsynets direktører skal etter nærmere regler gitt av Kongen, gi opplysninger om egen handel i finansielle instrumenter og om de kundeforhold de inngår med institusjoner som er underlagt tilsynet.

Tilsynets styremedlemmer og tjenestemenn kan ikke eie aksjer i eller andeler utstedt av institusjoner som er under tilsyn. Departementet kan dispensere fra forbudet.

Kongen kan i forskrift fastsette forbud mot eller andre begrensninger i adgangen for tilsynets tjenestemenn til å erverve eller avhende aksjer eller andre egenkapitalinstrumenter notert på norsk børs eller autorisert markedsplass, eller derivater eller rettigheter til slike. Bestemmelsene kan også gjelde handler i fremmed navn og regning. Det kan også gis bestemmelser om ansattes plikt til rapportering av transaksjoner i finansielle instrumenter til Finanstilsynet eller departementet, herunder om erverv og avhendelser hos personlige nærstående som nevnt i aksjeloven § 1-5 annet ledd. Rapporteringsplikt knyttet til personlige nærstående kan også omfatte finansielle instrumenter utstedt av institusjoner under tilsyn, eller derivater til slike.

Bestemmelsene i denne paragraf gjelder tilsvarende for styrets varamedlemmer, observatører og observatørers stedfortredere.

A2

Forvaltningsloven § 6, § 10 og § 13

Forvaltningsloven § 6 (habilitetskrav)

En offentlig tjenestemann er ugild til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe avgjørelse i en forvaltningssak

- a) når han selv er part i saken;
- b) når han er i slekt eller svogerskap med en part i opp- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som søsken;
- c) når han er eller har vært gift med eller er forlovet med eller er fosterfar, fostermor eller fosterbarn til en part;
- d) når han er verge eller fullmektig for en part i saken eller har vært verge eller fullmektig for en part etter at saken begynte;
- e) når han leder eller har ledende stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling for, et selskap som er part i saken og ikke helt ut eies av stat eller kommune, eller en forening, sparebank eller stiftelse som er part i saken.

Likeså er han ugild når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet; blant annet skal legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part.

Er den overordnede tjenestemann ugild, kan avgjørelse i saken heller ikke treffes av en direkte underordnet tjenestemann i samme forvaltningsorgan.

Ugildhetsreglene får ikke anvendelse dersom det er åpenbart at tjenestemannens tilknytning til saken eller partene ikke vil kunne påvirke hans standpunkt og verken offentlige eller private interesser tilsier at han viker sete.

Rekkevidden av annet og fjerde ledd kan fastlegges nærmere ved forskrifter som gis av Kongen.

Forvaltningsloven § 10. (hvem habilitetsbestemmelsene gjelder for)

Foruten for offentlige tjenestemenn gjelder bestemmelsene i kapitlet her tilsvarende for enhver annen som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan. Bestemmelsene gjelder ikke statsråd i egenskap av regjeringsmedlem.

Forvaltningsloven § 13. (taushetsplikt)

Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan, plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til det han i forbindelse med tjenesten eller arbeidet får vite om:

1) noens personlige forhold, eller

2) tekniske innretninger og fremgangsmåter samt drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den som opplysningen angår.

Som personlige forhold regnes ikke fødested, fødselsdato og personnummer, statsborgerforhold, sivilstand, yrke, bopel og arbeidssted, med mindre slike opplysninger røper et klientforhold eller andre forhold som må anses som personlige. Kongen kan ellers gi nærmere forskrifter om hvilke opplysninger som skal regnes som personlige, om hvilke organer som kan gi privatpersoner opplysninger som nevnt i punktumet foran og opplysninger om den enkeltes personlige status for øvrig, samt om vilkårene for å gi slike opplysninger.

Taushetsplikten gjelder også etter at vedkommende har avsluttet tjenesten eller arbeidet. Han kan heller ikke utnytte opplysninger som nevnt i denne paragraf i egen virksomhet eller i tjeneste eller arbeid for andre.

A3

Tjenestemannsloven § 20. *Forbud mot gaver i tjenesten mv.*

Ingen embets- eller tjenestemann må for seg eller andre motta gave, provisjon, tjeneste eller annen ytelse som er egnet til, eller av giveren er ment, å påvirke hans tjenestlige handlinger, eller som det ved reglement er forbudt å motta.

Overtredelse kan medføre ordensstraff eller avskjed.

A4

Verdipapirhandelloven § 2-3. *Misbruk av innsideopplysninger*

Tegning, kjøp, salg eller bytte av finansielle instrumenter eller tilskyndelse til slike disposisjoner, må ikke direkte eller indirekte foretas for egen eller fremmed regning av noen som har innsideinformasjon.

Første ledd gjelder bare ved misbruk av innsideinformasjon som nevnt i § 2-2. Første ledd er ikke til hinder for normal utøvelse av tidligere inngått opsjon- eller terminkontrakt ved kontraktens utløp.

Verdipapirhandelloven § 2-2. *Definisjon av innsideinformasjon*

Med innsideinformasjon menes presise opplysninger om de finansielle instrumentene, utstederen av disse eller andre forhold som er egnet til å påvirke kursen på de finansielle instrumentene eller tilknyttede finansielle instrumenter merkbart, og som ikke er offentlig tilgjengelig eller allment kjent i markedet.

Med presise opplysninger, menes opplysninger som indikerer at en eller flere omstendigheter eller begivenheter har inntruffet eller med rimelig grunn kan ventes å ville inntreffe og som er tilstrekkelig spesifikke for å trekke en slutning om den mulige påvirkningen av disse omstendighetene eller begivenhetene på kursen til de finansielle instrumentene eller de tilknyttede finansielle instrumentene.

Med opplysninger som er egnet til å påvirke kursen til finansielle instrumenter eller tilknyttede finansielle instrumenter merkbart, menes opplysninger som en fornuftig investor sannsynligvis vil benytte som en del av grunnlaget for sin investeringsbeslutning.

Med innsideinformasjon om varederivater, menes presise opplysninger som ikke er offentlig tilgjengelige eller allment kjent og som direkte eller indirekte angår ett eller flere varederivater og som deltakere på markedet der varederivatene omsettes ville forvente å motta i samsvar med det Finanstilsynet anser som akseptert markedspraksis på det aktuelle markedet. Med opplysninger som deltakerne ville forvente å motta, menes opplysninger som normalt gjøres tilgjengelig for deltakere på markedet eller opplysninger som skal offentliggjøres som følge av lov, forskrift eller annen regulering, herunder privatrettslig regulering og praksis på det aktuelle varederivatmarkedet eller det

underliggende varemarked. Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler om innsideinformasjon i tilknytning til varederivater og akseptert markedspraksis.

A5

Forskrift om forbud mot handel i aksjer mv. og rapporteringsplikt for handel i finansielle instrumenter for tjenestemenn i Finanstilsynet

Fastsatt av Finansdepartementet 15. september 2006 med hjemmel i finanstilsynsloven § 7 tredje ledd tredje punktum og femte ledd.

§ 1 Forbud mot å handle aksjer og rettigheter til aksjer mv.

Finanstilsynets tjenestemenn har ikke adgang til å foreta tegning, kjøp, salg eller bytte av aksjer notert på norsk børs eller autorisert markeds plass, eller derivater eller andre rettigheter til slike med mindre det er gitt tillatelse til dette etter regler i § 2.

Finanstilsynets tjenestemenn har ikke adgang til å kjøpe andeler i verdipapirfond som har vedtektsbestemt at det i sin investeringsstrategi skal ha eller faktisk har en overrepresentasjon av aksjer eller andre instrumenter utstedt av tilsynsenheter.

Første og annet ledd gjelder tilsvarende for tjenestemannens handler i fremmed navn og regning.

Finanstilsynets styre kan fastsette at forbudet i denne paragraf, jf. også § 2, skal gjelde tilsvarende for andre egenkapitalinstrumenter og derivater eller andre rettigheter til slike.

§ 2 Dispensasjonsadgang

Finanstilsynsdirektøren eller den direktøren bemyndiger kan etter søknad gi tjenestemenn tillatelse til å avhende finansielle instrumenter som omfattet av handleforbudet i § 1 dersom gjennomføringen av transaksjonen ikke er egnet til å svekke tilliten til den ansatte selv eller til Finanstilsynet.

Finanstilsynsdirektøren eller den direktøren bemyndiger kan etter søknad gi tjenestemenn tillatelse til å erverve finansielle instrumenter som omfattet av handleforbudet § 1 dersom det foreligger særlige grunner for transaksjonen og både gjennomføringen av transaksjonen og det påfølgende eierskap ikke er egnet til å svekke tilliten til den ansatte selv eller til Finanstilsynet.

For finanstilsynsdirektøren kan tillatelser etter første og annet ledd gis av Finansdepartementet.

Tillatelser etter denne paragraf kan tidsbegrenses.

§ 3 *Plikt til å rapportere egne transaksjoner mv.*

Tjenestemenn i Finanstilsynet skal løpende rapportere om erverv, avhendelse og om andre endringer i eget eierforhold til alle typer finansielle instrumenter som nevnt i verdipapirhandelloven § 1-2 annet ledd. For andeler i verdipapirfond inntreffer rapporteringsplikten ved erverv av andeler for beløp større enn kr. 300.000 per forvaltningsselskap, samt ved endringer etter senere erverv for mer enn samlet kr 100.000 per forvaltningsselskap. Melding skal gis uten ugrunnet opphold, og inneholde opplysninger om transaksjonstype, tidspunkt og arten og volumet av de finansielle instrumentene, samt om beholdning etter transaksjonen.

Rapportering skal skje til finanstilsynsdirektøren eller den direktøren bemyndiger. Rapportering vedrørende finanstilsynsdirektøren skjer til Finansdepartementet.

§ 4 *Rapportering av nærståendes transaksjoner mv.*

Finanstilsynsdirektøren kan pålegge tjenestemenn å opplyse om erverv, avhendelse og andre endringer i eierforhold som vedkommende er kjent med hos personlige nærstående som nevnt i aksjeloven § 1-5 annet ledd som gjelder finansielle instrumenter som nevnt i verdipapirhandelloven § 1-2 annet ledd utstedt av institusjoner under tilsyn og rettigheter eller derivater til slike finansielle instrumenter, samt aksjer eller andre egenkapitalinstrumenter notert på norsk børs eller autorisert markedsplass, og derivater eller andre rettigheter til slike. Finansdepartementet kan pålegge tilsvarende rapporteringsplikt for finanstilsynsdirektøren.

Rapporteringsplikten etter denne paragraf gjelder ikke for andeler i verdipapirfond.

Opplysning skal i tilfelle gis uten utgrunnet opphold, og inneholde opplysninger om transaksjonstype, tidspunkt og arten og volumet av de finansielle instrumentene, samt om beholdning etter transaksjonen, så langt vedkommende er kjent med opplysningene.

Opplysningsplikt etter første ledd omfatter ikke opplysning om transaksjoner den nærstående utfører for andre som ledd i yrkesutøvelse.

Rapportering skal skje til finanstilsynsdirektøren eller den direktøren bemyndiger. Finanstilsynsdirektøren rapporterer til Finansdepartementet.

§ 5 *Ikrafttredelse og overgangsbestemmelser*

Forskriften trer i kraft 1. november 2006.

A6

Etiske retningslinjer av 23. januar 2006 for styremedlemmers handel i aksjer mv.

Fastsatt av styret i Finanstilsynet 23. januar 2006, sist endret 23. oktober 2006.

1 Klarering av egne transaksjoner

Det er ikke adgang for et styremedlem til å foreta tegning, kjøp, salg eller bytte av aksjer notert på norsk børs eller autorisert markedsplass, eller derivater eller andre rettigheter til slike, uten forhåndsklarering fra finanstilsynsdirektøren eller den han bemyndiger. Dette gjelder også slike handler i fremmed navn eller regning.

Anmodning om klarering skal gis skriftlig til finanstilsynsdirektøren.

Anmodning om klarering skal behandles snarest mulig. Det skal foretas en forsvarlig undersøkelse av om det i Finanstilsynet foreligger opplysninger om de finansielle instrumentene eller utstederen av disse, som tilsier at et styremedlems handel kan svekke den allmenne tillit til Finanstilsynet.

Klarering kan gis muntlig, forutsatt at klareringen nedtegnes i Finanstilsynet. Klarering skal normalt gis på et tidspunkt børs eller autorisert markedsplass er stengt. Handel i henhold til en klarering må foretas innen utløpet av påfølgende børsdag.

2 Meldeplikt for egne transaksjoner

Styremedlemmene skal løpende rapportere om erverv, avhendelse og om andre endringer i eget eierforhold til alle typer finansielle instrumenter som nevnt i verdipapirhandelloven § 1-2 annet ledd. For andeler i verdipapirfond inntreffer rapporteringsplikten ved erverv av andeler for beløp større enn kr. 300.000 pr. forvaltningsselskap, samt ved endringer etter senere erverv for mer enn samlet kr. 100.000 pr. forvaltningsselskap. Melding skal gis uten ugrunnet opphold og inneholde opplysninger om transaksjonstype, tidspunkt og arten og volumet av de finansielle instrumentene, samt om beholdning etter transaksjonen.

Rapportering skal skje til finanstilsynsdirektøren eller den direktøren bemyndiger.

Bestemmelsen i dette punktet gjelder også handler som foretas etter klarering som nevnt i punkt 1.

3 Rapportering av nærstående transaksjoner

Styremedlemmene skal løpende rapportere om erverv, avhendelse og om andre endringer i eierforhold til alle finansielle instrumenter utstedt av institusjoner under tilsyn og rettigheter eller derivater til slike finansielle instrumenter, samt aksjer eller andre egenkapitalinstrumenter notert på norsk børs eller autorisert markedsplass, og derivater eller andre rettigheter til slike, og som vedkommende er kjent med hos personlige nærstående som nevnt i aksjeloven § 1-5 annet ledd.

4 Oppbevaring av opplysninger

Anmodning om klarering, rapporteringer mv. etter disse retningslinjene skal oppbevares i et eget avgrenset register. Finanstilsynsdirektøren og de han bemyndiger skal ha tilgang til registeret.

5 Ansattes representanter

Disse retningslinjene gjelder ikke for ansattes representanter i styret. Ansattes handel i aksjer mv. er regulert av bestemmelsene i forskrift 15. september 2006 om forbud mot handel i aksjer mv. og rapporteringsplikt for handel i finansielle instrumenter for tjenestemenn i Finanstilsynet.

A7 - "Vær varsom"-plakat

Saker med personlige konsekvenser for enkeltpersoner

1 Anvendelsesområde

Prinsippene i "vær varsom"-plakaten gjelder i saker som kan resultere i vedtak om bruk av virkemidler som berører enkeltpersoner personlig, herunder saker som gjelder revisorer, regnskapsførere, eiendomsmeglere og innehavere av inkassobevilling. Prinsippene kan også være relevante i saker som gjelder foretak under tilsyn der enkeltpersoners opptreden ligger til grunn for bruk av virkemidler.*

Det skal ses hen til om det foreligger særskilte forhold, eksempelvis stor medieinteresse, som kan tilsi at en reaksjon fra Finanstilsynet kan medføre betydelig psykisk belastning for den aktuelle enkeltpersonen.

2 Åpenhet

Bruk av virkemidler overfor enkeltpersoner kan være en stor belastning. Åpenhet i tilsynssaken kan motvirke "sjokkeffekter" og gi personen mulighet til å forberede seg mentalt. Åpenheten knyttes til prosess. Alternative konklusjoner skisseres. Foreløpige vurderinger skal unngås. Vær nøytral i fremstillingen. Vedtak om bruk av virkemidler skal ikke komme overraskende.

3 Prat i gangen

Finansmiljøet i Norge er lite, og det er stor mulighet for at andre ansatte i Finanstilsynet kjenner den/de personen/e saken gjelder. Å høre om saken i "gangene" kan medføre lojalitetskonflikter og personlige belastninger for de ansatte. Informasjon om saken skal derfor begrenses.

4 Vedtak om bruk av virkemidler

I vedtak om bruk av virkemidler skal konsekvensene beskrives. Eksempelvis skal det fremgå at tilbakekall av revisorbevilling ikke er til hinder for å utføre revisorarbeid under andre oppdrags-ansvarlige revisorer. Påse at vedtaket normalt ikke sendes på et tidspunkt som gjør at det mottas i forkant av helger, høytider eller ferier. I særskilte tilfeller vil det være naturlig også å varsle muntlig om vedtaket i forkant av utsendelsen. Saksbehandler vurderer behovet og avklarer nærmere oppfølging med seksjonsleder/avdelingsleder.

* Prinsippene gjelder tilsynssaker generelt. I saker som gjelder overtredelse av verdipapirhandellovens atferdsregler, eller annen mistanke om økonomisk kriminalitet, kan det imidlertid være behov for særskilte tilpasninger som følge av for eksempel fare for bevisforspillelse.

5   Medieomtale

Vis særskilt aktsomhet i saker som er eller kan bli omtalt i media. Påse at vedkommende det gjelder har mottatt vedtaket og fått tilstrekkelig tid til å sette seg inn i dette før media gis tilgang til vedtaket.

6   Oppfølging

Forutsatt en åpen saksbehandlingsprosess, vil det normalt ikke være nødvendig å følge opp vedtak med ”personlig” kontakt med den saken gjelder. Ved indikasjoner på ”irrasjonelle” reaksjoner skal seksjonssjef eller områdedirektør kontaktes. Det skal umiddelbart tas stilling til om det er behov for oppfølging enten direkte overfor vedkommende, eller via vedkommendes arbeidsgiver eller advokat. Husk at taushetsplikten gjelder. Vurdering av behov for personlig oppfølging skal foretas på alle stadier i saksbehandlingen.

VEDLEGG B

Se neste side.

B1

ERKLÆRING VEDRØRENDE TAUSHETSPLIKT

Finanstilsynslovens § 7 første ledd og forvaltningslovens § 13 innebærer følgende:
Enhver som utfører arbeid for Finanstilsynet plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til det han i forbindelse med arbeidet får vite om:

- noens personlige forhold
- noens tekniske innretninger og framgangsmåter samt drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde, eller
- forhold som angår tilsynsenhetenes kunder.

Denne lovbestemte taushetsplikten gjelder både muntlig og skriftlig overføring av opplysninger, og innebærer også plikt til forsvarlig omgang med, og oppbevaring av, dokumenter. Den gjelder både i arbeidstiden og i fritiden, og også etter at man har sluttet i Finanstilsynet.

Etter straffelovens § 121 og tjenestemannslovens § 15, kan brudd på denne lovbestemte taushetsplikten medføre straffeansvar og avskjedigelse.

I tillegg til de lovbestemmelsene som er omtalt ovenfor har Finanstilsynet fastsatt Etiske regler og retningslinjer som innebærer at også informasjon om interne meningsutvekslinger og vurderinger som inngår i saksbehandlingsprosessen før en beslutning treffes, må behandles med varsomhet. Det samme gjelder fortrolig informasjon av betydning for børsnoterte verdipapirer mv.

ERKLÆRING

Jeg har satt meg inn i bestemmelsene om taushetsplikt som er gjengitt ovenfor, og er klar over at de er forpliktende for meg i mitt arbeid for Finanstilsynet.

Signatur .....

Navn .....
(Blokkbokstaver)

Dato .....

SØKNAD OM FORHÅNSGODKJENNING AV LÅNEOPPTAK MV.

Opptak av lån skal forhåndsgodkjennes av Finansdepartementet for styremedlemmer, varamedlemmer, observatører til styret og deres stedfortredere, samt for finanstilsynsdirektøren. Finanstilsynsdirektøren godkjenner låneopptak for områdedirektører og øvrige ansatte.

Navn : .....

Institusjonens navn : .....

Beløp : .....

Vilkår (rente, løpetid, krav til sikkerhet) .....

Kopi av tilsagnsbrev vedlegges søknaden.

Undertegnede søker med dette om godkjenning for ovennevnte låneopptak

Signatur

Undertegnede samtykker i at det ytes lån på de vilkår som fremgår av søknaden.

Signatur

B3

RAPPORTERING AV ØKONOMISKE DISPOSISJONER

Rapportering skal skje for særinnskudd og innlån i bank e.l. (pkt. 4.2), andre tjenester fra tilsynsenheter (pkt. 4.3), handel i finansielle instrumenter (pkt. 4.4) og kjøp og salg av visse selskapsandeler (pkt. 4.7).

Navn : .....

1. Særinnskudd og innlån i bank

Institusjonens navn : .....

Beløp : .....

Vilkår : .....

2. Kjøp av verdipapirfondsandeler

Forvaltningsselskapets navn : .....

Verdipapirfondets navn : .....

Antall andeler : .....

Beløp : .....

Tidspunkt for kjøp : .....

3. Verdipapirhandel for øvrig

Kjøp/salg av aksjer/obligasjoner/annet (angi)

Kjøp..... Salg.....

Formidlers navn : .....

Utsteders navn : .....

Type verdipapir : .....

Antall/kurs : .....

Beløp : .....

Tidspunkt for kjøp/salg : .....

Formidlers navn : .....

Utsteders navn : .....

Type verdipapir : .....

Antall/kurs : .....

Beløp : .....

Tidspunkt for kjøp/salg : .....

Formidlers navn : .....

Utsteders navn : .....

Type verdipapir : .....
 Antall/kurs : .....
 Beløp : .....
 Tidspunkt for kjøp/salg : .....

4. Selskapsandeler (K/S, ANS e.l.)

Kjøp

Navn : .....
 Andeler (type og antall) : .....
 Beløp : .....
 Tidspunkt for kjøp : .....

Salg

Navn : .....
 Andeler (type og antall) : .....
 Beløp : .....
 Tidspunkt for salg : .....

5. Andre tjenester

.....

.....

.....

Undertegnede bekrefter med dette at de gitte opplysninger er korrekte og at rapporteringen er i samsvar med vedtatte retningslinjer for bruk av tilsynsenhetenes tjenester.

.....

Dato	Signatur

Rapport mottatt:

Dato	Signatur

B4
RAPPORTERING AV AKSJEEIERSKAP M.M. VED TILTREDELSE

Navn : .....

Jeg eier ved tiltredelse følgende aksjer og andre finansielle instrumenter:

Antall	Type	Utsteder
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

.....
Dato

.....
Signatur

B5

SØKNAD OM DISPENSASJON FRA BINDINGSTIDEN VED SALG AV AKSJER OG OBLIGASJONER

Se Etiske regler og retningslinjer pkt. 4.6.

Navn : .....

Aksjer

Formidlers navn : .....

Utstедers navn : .....

Antall aksjer/kurs : .....

Beløp : .....

Tidspunkt for kjøp : .....

Obligasjoner

Formidlers navn : .....

Utstедers navn : .....

Antall obligasjoner/kurs : .....

Beløp : .....

Tidspunkt for kjøp : .....

Begrunnelse : .....

.....

.....

.....

.....
Dato

.....
Signatur

Søknaden er (innvilget/avslått): .....

.....
Dato

.....
Signatur

B6
ERKLÆRING VEDRØRENDE DE ETISKE REGLER OG RETNINGSLINJER

Til: Administrasjonsavdelingen
Finanstilsynet

Jeg har nøye lest igjennom innholdet av de vedlagte «Etiske regler og retningslinjer for Finanstilsynet» fastsatt 26. oktober 2010 med tilhørende vedlegg. Jeg er klar over at disse skal gjelde for mitt arbeid i Finanstilsynet.

Signatur .....

Navn .....
(Blokkbokstaver)

Dato .....

FINANSTILSYNET

Revierstredet 3
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

Tlf. 22 93 98 00
Faks 22 63 02 26
post@finanstilsynet.no
www.finanstilsynet.no